

Filosofia del llenguatge

Codi: 100313
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500246 Filosofia	OB	3	1

Professor/a de contacte

Nom: Mónica Delgado Carreira

Correu electrònic: monica.delgado@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: Sí

Prerequisits

No hi ha prerequisits.

Objectius

L'objectiu d'aquesta assignatura és introduir als estudiants en algunes de les qüestions més centrals de la filosofia actual des de la perspectiva de l'estudi filosòfic del llenguatge.

Competències

- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Analitzar i sintetitzar els arguments centrals dels textos fonamentals de la filosofia en les seves diverses disciplines.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Reconèixer i interpretar temes i problemes de la filosofia en les seves diverses disciplines.
- Utilitzar un pensament crític i independent a partir dels temes, els debats i els problemes que planteja la filosofia tant històricament com conceptualment.

Resultats d'aprenentatge

1. Assenyalar i resumir el contingut filosòfic comú a diverses manifestacions de diferents àmbits de la cultura.

2. Buscar, seleccionar i gestionar informació de manera autònoma, tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa.
3. Comunicar de forma oral i escrita, amb correcció, precisió i claredat, els coneixements adquirits.
4. Debatre a partir del coneixement especialitzat adquirit en un context interdisciplinari
5. Demostrar una posició pròpia davant d'un problema o una controvèrsia de rellevància filosòfica, o en un treball de recerca filosòfica.
6. Distingir i esquematitzar el contingut fonamental d'un text filosòfic.
7. Explicar aspectes d'història de la filosofia de la ciència utilitzant la terminologia pròpia de la disciplina.
8. Exposar els conceptes propis de la història de la filosofia
9. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
10. Identificar les idees principals d'un text sobre la matèria i fer-ne un esquema
11. Llegir comprensivament textos filosòfics bàsics.
12. Mantenir una conversa adequada al nivell de l'interlocutor.
13. Participar en debats sobre qüestions filosòfiques respectant les opinions dels altres participants
14. Reconstruir la posició d'un autor propi de la filosofia de manera clara i precisa.
15. Reconèixer i posar en pràctica les habilitats per treballar en equip següents: compromís amb l'equip, hàbit de col·laboració, capacitat per incorporar-se a la resolució de problemes.
16. Reconèixer, amb mirada experta, referents filosòfics del passat i del present i avaluar-ne la rellevància.
17. Reflexionar sobre el treball propi i el de l'entorn immediat amb intenció de millorar-los de manera continuada
18. Relacionar els elements i factors que intervenen en el desenvolupament dels processos científics.

Continguts

La filosofia del llenguatge s'ocupa d'una gran quantitat de temes, com ara: el significat, les nocions de referència i de veritat, la semàntica de diverses construccions lingüístiques, les qüestions epistemològiques i ontològiques relacionades amb el llenguatge, la relació del llenguatge amb el pensament, la relació del llenguatge i la realitat extralingüística, els actes de parla, la regulació dels intercanvis comunicatius, l'ús figuratiu del llenguatge, la utilització del llenguatge a la ficció, etc. Com que no és pas possible tractar totes aquestes qüestions a un curs introductori, el curs es centrarà en alguns dels temes que són més rellevants en les investigacions filosòfiques recents sobre el llenguatge i en les conseqüències de gran abast en d'altres àrees de la filosofia.

Amb aquest curs es pretén que l'alumne es familiaritzi amb els conceptes i les propostes teòriques més importants desenvolupades en l'àmbit de la filosofia del llenguatge. D'aquesta manera s'exposaran les diferents tesis sobre el llenguatge identificant els autors que les han generat i explicant quin paper desenvolupen cada una de les tesis en la seva obra. El curs serà una introducció a una sèrie de filòsofs dels que les seves consideracions sobre la natura del llenguatge són fonamentals per l'època contemporània i constitueixen la base del gir lingüístic en filosofia.

En finalitzar el curs l'alumne haurà de conèixer les tesis més representatives de cadascú d'aquests autors, comprendre apropiadament les argumentacions i saber els tipus d'objeccions e inconvenients que presenten aquestes tesis.

1. Conceptes bàsics de la filosofia del llenguatge.
2. Frege: sentit i referència.
3. Bertrand Russell i el programa logicista.
4. Lògica i llenguatge en el primer Wittgenstein.
5. Significat com a ús en Wittgenstein.
6. Quine: escepticisme semàntic i conductisme lingüístic.
7. Filosofia del llenguatge en diàleg amb altres disciplines acadèmiques.

Metodologia

Es compon de tres elements:

1. Classes teòriques: Consistiran en l'exposició a classe per part de la professora del temari teòric. L'assistència es recomana tot i que no és obligatòria.
2. Classes pràctiques: Comentari de textos distribuïts a l'aula. La professora anirà penjant al campus virtual textos que l'estudiant haurà de llegir per comentar a classe els dies establerts amb anterioritat.
3. Treball de l'estudiant: Els estudiants hauran de realitzar, fora de l'horari lectiu, una sèrie de lectures proposades per la professora i hauran de redactar dos ressenyes al llarg del curs . Aquestes ressenyes s'entregaran els dies de la prova escrita.

Les classes teòriques i les pràctiques s'alternaran durant tot el curs.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Comentaris de textos.	19	0,76	6, 10, 11, 16
Exposició de conceptes i teories.	30	1,2	10, 16
Tipus: Supervisades			
Aclariment de dubtes.	23	0,92	6, 10, 11, 16, 17
Tipus: Autònomes			
Estudi dels conceptes i teories introduïts a classe.	50	2	6, 10, 11, 16
Lectures de textos seleccionats i escrit de ressenya	25	1	6, 10, 11

Avaluació

Per la naturalesa del curs, l'avaluació és continuada i pressuposa l'assistència a classe i la realització de tots els exercicis avaluables. La nota final de l'assignatura serà la mitjana de les puntuacions obtingudes a les quatre proves avaluables.

Durant el període de recuperacions es programarà un examen final. A aquest examen es podran presentar aquelles persones que, havent obtingut una nota igual o superior a 3, no hagin aconseguit una puntuació de 5 en l'avaluació contínua o vulguin pujar nota. La seva nota final serà la nota obtinguda en aquesta prova final. La resta seran avaluats amb un Suspens.

Les activitats d'avaluació seràn les següents:

1. Prova escrita del bloc 1.
2. Prova escrita del bloc 2.
3. Participació a classe dels textos proporcionats per la professora.
4. Entrega de dues ressenyes escrites en les proves d'avaluació.

Revisions: l'estudiant tindrà dret a fer revisions de totes les activitats avaluatives.

1. Proves escrites i ressenyes: la professora establirà un dia de revisió per comentar la nota obtinguda d'aquestes activitats.
2. Comentaris de textos a classe: la professora establirà un dia de revisió per comentar la nota obtinguda d'aquestes activitats.

Recuperacions.

Durant el període de recuperacions es programarà un examen final que consistirà en una part teòrica i l'entrega escrita de les dues ressenyes. A aquest examen s'hi podran presentar aquells estudiants que, havent obtingut una nota igual o superior a 3, no hagin arribat a una puntuació de 5 en l'avaluació continuada o vulguin pujar nota. La seva nota final serà la nota obtinguda en aquesta prova final. La resta seran avaluats amb un suspès.

No serà recuperable la nota obtinguda pels comentaris de textos a classe.

No Avaluable: L'estudiant rebrà la qualificació de No avaluable sempre que no hi hagi lliurat més de 30% de les activitats d'avaluació.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, etc. La professora vetllarà perquè l'Estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Prova sobre qüestions teòriques 1 i 2	50%	1	0,04	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 14, 16
Pràctiques de comentaris de text	10%	1	0,04	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18
Ressenya bloc 1 i 2	40%	1	0,04	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 16, 17, 18

Bibliografia

Tomasini Bassols A. (1986) , *Los atomismos Lógicos de Russell y Wittgenstein*, UAM,

Valdés , L (ed) (1993) *La búsqueda del significado*, Madrid, Tecnos.

Acero JJ (1985), *Filosofía y análisis del lenguaje*, Madrid, Cincel.

García Suárez (1997), *Modos de significar, Una introducción temática a la filosofía del lenguaje*, Madrid, Tecnos.

Anscombe, G. E. M (2001) *An introduction to Wittgenstein's Tractatus*. St Augustine Pr Inc.

Bordes, M. (2011) *Las trampas de Circe. Falacias Lógicas y argumentación informal*. Cátedra.

Monk, R. (2016) *Wittgenstein*. Anagrama

Pérez Otero, Manuel. *Aproximació a la filosofia del llenguatge*. Edicions Universitat de Barcelona, 2001/2008.

Pears. D. (1973) *Wittgenstein*. Barcelona: Grijalbo .

Valdés Villanueva, L. (2005) *La búsqueda del significado: Lecturas de Filosofía del Lenguaje*. Barcleona: Tecnos.

Wittgenstein. L. (1981) *Tractatus Logico-Philosophicus*. Barcelona: Editorial Laia. Traducció de Josep Maria Terricabras

-(1987) *Investigacions Filosòfiques*. Barcelona: Edicions 62. Traducció de Josep Maria Terricabras.

Programari

no.